

POSTANOWIENIE

Dnia 24 marca 2011 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Krzysztof Pietrzykowski (przewodniczący)

SSN Wojciech Katner

SSN Bogumiła Ustjanicz (sprawozdawca)

w sprawie z powództwa Piotra D.

przeciwko Skarbowi Państwa - Wojewodzie Mazowieckiemu i Stołecznemu

Przedsiębiorstwu Handlu Wewnętrznego w Warszawie

o zapłatę,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 24 marca 2011 r.,

zażalenia powoda na postanowienie zawarte w pkt V wyroku Sądu Apelacyjnego

z dnia 26 marca 2010 r., dot. kosztów

zasądzonych na rzecz Skarbu Państwa od powoda tytułem opłaty od skargi

kasacyjnej,

odrzuca zażalenie i oddala wniosek pozwanego Skarbu Państwa - Wojewody Mazowieckiego o zasądzenie kosztów postępowania zażaleniowego.

Uzasadnienie

Zaskarżonym postanowieniem, zawartym w punkcie V wyroku z dnia 26 marca 2010 r. Sąd Apelacyjny nakazał ściągnąć z zasądzonego tym wyrokiem na rzecz powoda Piotra D. roszczenia na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Apelacyjnego kwotę 9774 zł tytułem części opłaty od skargi kasacyjnej, od uiszczenia której powód był zwolniony. Na uzasadnienie Sąd ten podał, że wynik sporu, obejmujący częściowe jedynie uwzględnienie powództwa, wskazywał na celowość zastosowania, w odniesieniu do rozstrzygnięcia o kosztach procesu, zasady wzajemnego ich zniesienia, przewidzianej art. 100 k.p.c. Nieuiszczone koszty sądowe, które nie obciążają przeciwnika, podlegają, stosownie do art. 113 ust. 1 pkt 2 u.k.s.c., ściągnięciu z roszczenia zasądzonego na rzecz strony, której czynność spowodowała ich powstanie i ten przepis legł u podstaw wymienionego orzeczenia.

Powód w zażaleniu domagał się uchylenia tego postanowienia, zarzucając, że sprawę na etapie postępowania kasacyjnego przegrał pozwany, a zatem należało zastosować zasadę odpowiedzialności za jej wynik i nieuiszczonymi kosztami sądowymi obciążyć pozwanego.

Pozwany Skarb Państwa w odpowiedzi na zażalenie wniósł o oddalenie zażalenia i zasądzenie od powoda kosztów procesu związanych z postępowaniem zażaleniowym.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Dopuszczalność wniesienia zażalenia na postanowienie sądu drugiej instancji uregulowana została w przepisie art. 394¹ k.p.c. Zażaleń kończących postępowanie w sprawie dotyczy § 2 tego przepisu, a w § 1 wyczerpująco wymienione zostały inne postanowienia, które mogą być przedmiotem kontroli Sądu Najwyższego. Z problematyką kosztów postępowania wiąże się art. 394¹ § 1 pkt 2 k.p.c., który odnosi się do zażalenia na postanowienie co do kosztów procesu, które nie były przedmiotem rozstrzygnięcia sądu pierwszej instancji. Pojęcie kosztów procesu określone zostało w art. 98 § 2 i 3 k.p.c. Z przepisu tego wynika, że do niezbędnych kosztów procesu zalicza się poniesione przez stronę koszty sądowe oraz koszty związane z udziałem w postępowaniu strony i wynagrodzenie jej pełnomocnika.

Wobec tego przedmiotem zażalenia na gruncie wymienionego przepisu może być jedynie postanowienie sądu drugiej instancji co do takich kosztów sądowych, które jako poniesione przez stronę, były składnikiem kosztów procesu niezbędnych do celowego dochodzenia praw i celowej obrony. Powołany przepis nie obejmuje nieuiszczonych kosztów sądowych, ich rozliczenie następuje według zasad przewidzianych w art. 113 u.k.s.c. W tej sytuacji wniesione przez powoda zażalenie, które nie dotyczy postanowienia objętego art. 394¹ § 1 pkt 2 k.p.c. uznać należało za niedopuszczalne.

Z powyższych względów zażalenie podlegało odrzuceniu w oparciu o art. 394¹ § 3 w związku z art. 398²¹ i art. 373 k.p.c.

Nie zasługiwał na uwzględnienie wniosek pozwanego Skarbu Państwa o zasądzenie zwrotu kosztów procesu związanych z postępowaniem zażaleniowym. Przedmiotem zwrotu, w ramach rozliczania poniesionych przez strony kosztów procesu, zgodnie z zasadą ustanowioną w art.98 § 1 k.p.c., są koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony. Do takich kosztów zaliczyć należy koszty wywołane czynnością procesową podjętą przez stronę w celu obrony jej interesu. Przemawia to za przyjęciem, że żądanie zwrotu poniesionych kosztów procesu podlega ocenie w oparciu o kryterium celowości podejmowania przez stronę czynności procesowej. W rozpoznawanej sprawie złożenie przez pozwanego odpowiedzi na zażalenie nie może być zaliczone do kategorii czynności podjętej w celu obrony. Niedopuszczalne kwestionowanie przez powoda postanowienia orzekającego o ściągnięciu na rzecz Skarbu Państwa - Sądu Apelacyjnego z przyznanego mu roszczenia nieuiszczonej opłaty sądowej, czego z resztą nie dostrzegł pozwany, nie było związane z naruszeniem jego interesu (art. 113 ust. 5 u.k.s.c.). Oznacza to, że koszty pozwanego dotyczące postępowania zażaleniowego nie były kosztami niezbędnymi do celowej obrony.

Z tych przyczyn żądanie zasądzenia wymienionych kosztów procesu nie znajduje oparcia w art. 98 § 1 w związku z art. 397 § 1 i art. 394¹ § 3 k.p.c.